

С. С. Слава, В. В. Пугінська

Структурно-динамічні тенденції розвитку лісогосподарського сектору Закарпатської області

Ліси відіграють ключову роль в економіці та екології будь-якої країни. Україна – країна, яка характеризується значним лісовим потенціалом. Сьогодні лісистість в Україні становить 17,7% території (близько 10,7 млн га) із загальної території країни 60,3 млн га. Закарпаття – одна з найбагатших на лісові ресурси областей не тільки Карпатського регіону, але і в країні загалом. Визначено та проаналізовано тенденції розвитку лісового сектору Карпатського регіону та Закарпаття, зокрема як одних з найбагатших на лісові ресурси регіонів України. Визначено головні особливості лісів і лісового господарства Карпат. Головну увагу приділено питанням динаміки реалізації продукції, робіт, послуг лісового господарства аналізованих областей та рентабельності їхньої діяльності. На основі зібраних даних було визначено основні завдання сьогодення щодо розвитку лісової сфери Карпатського регіону й держави загалом, які сприятимуть оптимізації діяльності лісогосподарських підприємств України. Ключові слова: лісове господарство, особливості лісів Карпат, рентабельність лісогосподарських підприємств, Закарпаття.

Постановка проблеми. Майбутнє управління лісами – це тема, яка стосується всіх країн, України зокрема, але особливо це дослідження актуальне для Закарпаття – однієї з найбагатших на лісові ресурси областей не тільки Карпатського регіону, а країни загалом. Жоден інший сектор не має таких порівняно тривалих виробничих періодів, як лісове господарство, що вимагає аналізувати, планувати та управляти ним так, щоб зменшити невизначеність і забезпечити стале управління [1]. На основі тенденцій, які склалися на теперішньому етапі розвитку лісового господарства Закарпатської області та Карпатського регіону загалом, можна глибше зрозуміти поточну ситуацію та можливі шляхи вирішення головних проблеми, з якими стикається галузь сьогодні, а також рушійні сили її подальшого росту. Виходячи з важливої ролі лісів майбутнього й сьогодення та враховуючи такі важливі виклики, як зміна клімату і виникаючі водночас суперечливі вимоги суспільства, слід пам'ятати, що розуміння динаміки розвитку сектору вже зараз є потрібним для забезпечення подальшого сталого розвитку лісової галузі не тільки Закарпаття, але й України загалом.

Аналіз останніх досліджень. Вивченню питань стану та перспектив розвитку лісового господарства у своїх працях приділили увагу чимало вітчизняних та іноземних дослідників і практиків. Зокрема, М. Гейн [2] виступає за широке визначення лісової діяльності та включає в це поняття ліси та всіх людей, від яких він залежать, а також стосунки цих людей – «економічний, соціальний та культурний внесок у життя та добробут людей, що походить від лісу та заснованої на діяльності лісу». Ю. Хенгст-Ерхарт та У. Шрамль [1] зосередили увагу на вивченні впливу на лісовий сектор зацікавлених сторін і, відповідно до цього, пошуку рішень розвитку галузі на довгострокову перспективу. Дослідженню лісового господарства України та Карпатського регіону зокрема присвятили свої праці Г. Криницький, П. Третяк [3], М. Чернявський, І. Соловій [4] та ін.

Огляд літератури вказує на те, що найближчими десятиліттями лісовий сектор зіткнеться із серйозними змінами, спричиненими глобальними трансформаціями, пов'язаними з використанням природних ресурсів. Прогнози демографічних змін та економічного зростання до 2050 р. передбачають

критичне збільшення попиту на біологічні ресурси [5]. Експерти стверджують, що такі події призведуть до посилення інтенсифікації землекористування або конкуренції, що вплине на умови використання лісів [6]. Масові втрати лісу сприймаються як серйозна загроза. Однак ліси також розглядаються як частина ефективних стратегій пом'якшення клімату і, як очікується, у майбутньому відіграватимуть провідну роль.

Мета статті – узагальнити основні структурно-динамічні тенденції розвитку лісогосподарського сектору Закарпатської області та запропонувати можливі ефективні рішення подальшого розвитку галузі краю.

Основні результати дослідження. У ХХІ ст. лісовий сектор у цілому світі зіткнувся з перехідними змінами, які не тільки впливають на його структуру, але й перебудовують її. Глобальний лісовий сектор стає більш складним, взаємопов'язаним і міжгалузевим. Відчутний вплив на нього все більше чинять наслідки зміни клімату, енергетична політика, прогрес у технологіях нановолокон і біохімії, зростаюча роль послуг і зміна ціннісного ставлення до використання лісів [7; 8].

З таким розвитком подій загострюються проблеми між різними галузями промисловості і сфери послуг щодо використання деревини та лісів, пошуку компромісів між екологічною їх цінністю і використанням матеріалів. Сучасні кліматичні зміни та питання майбутнього енергопостачання створюють нові виклики та можливості для лісового сектору. Лісові сектори всіх країн стикаються з вищезгаданими проблемами, і Україна не є винятком. Фундаментальною потребою є здатність передбачити можливі зміни зараз і підготуватися до них у майбутньому, що неможливо без ефективного аналізу діяльності лісового сектору регіонів держави задля побудови цілісної картини розвитку галузі країни.

Лісовий сектор України характеризується стабільним поступальним розвитком і випереджає за темпами щорічного приросту обсягів виробництва й реалізації продукції більшість галузей економіки [9]. Стабільно зростає також і увага суспільства та влади до лісового сектору, що можна охарактеризувати як позитивну тенденцію. Щороку все більш і більш значущим ресурсом стає деревина, запаси якої водночас постійно скорочуються. На передній план сьогодні виходить екологічна роль лісу, зростає розуміння населенням її

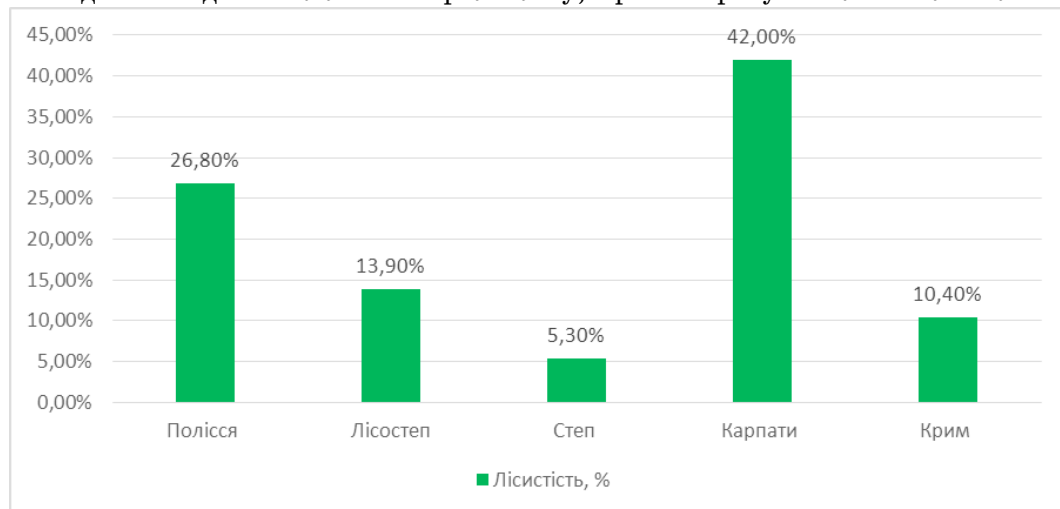

Рис. 1. Лісистість природних зон України, %

Джерело: побудовано авторами за даними [9].

важливості, спостерігається швидке збільшення площ лісових природно-заповідних територій та активізацію робіт щодо створення нових лісів [4].

Сьогодні лісистість в Україні становить 17,7% території (близько 10,7 млн га) із загальної території країни 60,3 млн га (станом на 01.01.2019 р.) [10].

Різні природні зони України характеризуються відмінностями в лісистості територій (рис. 1).

Ліси на території країни розташовані нерівномірно, найвища лісистість характерна для Карпат і Полісся (42% та 26,8% відповідно) (рис. 1).

Особливостями лісів і лісового господарства Карпат є [3; 9; 11; 4]:

- розміщення лісів у різних природних умовах, що зумовлює відмінності в методах ведення лісового господарства, але вони наразі недостатньо диференційовані;
- здебільшого екологічна та природоохоронна цінність лісів, висока частка їх за режиму обмеженого лісокористування (понад 60%);
- переважне використання суцільнолісосічних і поступових рубок;
- вирубка старовікових, а за останні три десятиліття і пралісів, що призвело до втрати цінного генофонду певних видів дерев;
- спільна риса всіх регіонів – неоднорідний віковий розподіл, в якому переважають середньовікові ліси, що призведе до значного збільшення заготівлі деревини найближчими десятиліттями;
- середній вік карпатських лісів є найвищим в Україні і має тенденцію до збільшення;
- зниження водорегулюючої функції деревостанів і лісових ґрунтів унаслідок багаторазової вирубки гірських лісів у нижній і середній частинах гірських масивів;
- для скорочення суцільних рубок слід застосовувати сучасну природоохоронну техніку й технологію лісорозробок, будівництва лісових доріг;
- складна економічна ситуація, що склалася за останні десятиліття в лісовому господарстві, зумовила потребу в самозабезпеченні державних лісових підприємств власним коштом;
- поступове формування фінансової самодостатності лісового господарства державної форми власності;
- відносно низький обсяг заготівлі деревини, який приблизно в 1,5-2,5 раза нижчий за її середньорічний приріст;
- високий відсоток заповідних лісів;
- велика площа штучних лісів, які потребують інтенсивного догляду;
- відсутність достовірних і узагальнених даних про ліси та обсяги незаконних рубок.

Таблиця 1

Площа лісів і лісистість території України та областей Карпатського регіону

Область	Загальна площа території, тис. га	Площа лісових ділянок, вкритих лісовою рослинністю, тис. га	Лісистість території, %	Частка площ лісових ділянок у загальноукраїнському показнику, %
Україна	60354,8	9573,9	15,9	100
Закарпатська	1275,3	656,7	51,5	6,86
Івано-Франківська	1392,7	571,0	41,0	5,96
Львівська	2183,1	621,2	28,5	6,49
Чернівецька	809,6	236,7	29,2	2,47

Джерело: сформовано та розраховано авторами за даними [12].

Зважаючи на великий відсоток лісистості Карпатського регіону та його значення для лісового господарства країни загалом, важливим є регулярний аналіз тенденцій розвитку цього сектору в обласному розрізі.

У межах Карпатського регіону Закарпатська область характеризується найвищими показниками площ лісів, лісистості та частки лісів у загальноукраїнських показниках (табл. 1).

Таблиця 2
Динаміка реалізації продукції, робіт, послуг лісового господарства в Україні та областях Карпатського регіону, млн грн

Область	2013 р.	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.
Україна	6363,9	7739,9	10778,2	12838,8	13774,6	14132,7	12846,8
Закарпатська	372,2	467,6	549,8	715,3	777,8	931,5	921,0
Івано-Франківська	378,9	465,9	653,2	696,7	843,8	926,7	852,2
Львівська	454,7	535,0	788,5	826,9	1044,7	1035,4	818,3
Чернівецька	291,3	335,2	417,0	450,0	509,9	409,3	368,5

Джерело: складено та розраховано авторами за даними [Ошибка! Источник ссылки не

Загальна площа території становить лише 2,1% території України, але площа лісових ділянок дорівнює вже 6,86% загальноукраїнських. Варто зазначити, що за запасами деревини та лісистістю область займає перше місце серед усіх областей України та входить до першої п'ятірки областей з найбільшою площею лісового фонду.

Загалом аналізований період 2013-2019 рр. характеризується зростанням обсягів реалізації продукції, робіт, послуг лісового господарства в Україні та в областях Карпатського регіону (табл. 2).

Певний спад в обсягах реалізації продукції лісового господарства на всіх рівнях спостерігаємо у 2019 р., що пояснюється: 1) збільшенням залишків лісопродукції на складах через ситуації, які пов'язані з низкою попередніх дій та заходів, що обмежили можливість перевезення дров залізничним транспортом [14]; 2) зменшенням ціни знеособленого кубометра заготовленої деревини на 15,6 грн (або на 1,8%), реалізованої деревини – на 27,6 грн (або на 2,9%) [15].

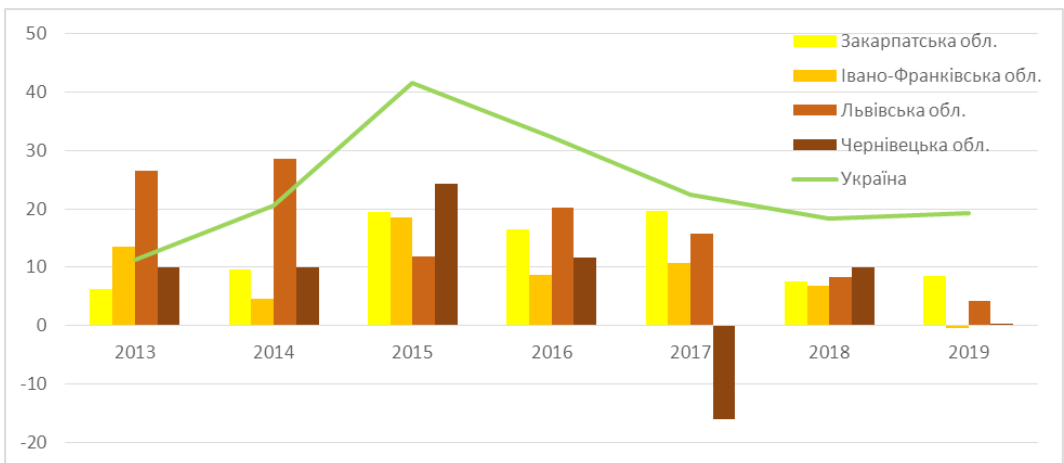

Рис. 2. Рентабельність операційної діяльності підприємств лісового господарства в Україні та областях Карпатського регіону, %

Джерело: сформовано авторами за даними [13].

У 2019 р. порівняно з 2018 р. по Україні дохідність зменшилась на 1286 млн грн (або на 9,09%), у Закарпатській області – відповідно на 10,5 млн грн (1,13%).

Найвищої рентабельності операційної діяльності підприємствами лісового господарства в Україні було досягнуто у 2015 р. – вона становила 41,7% (рис. 2). Протягом аналізованого періоду спостерігаємо постійне коливання

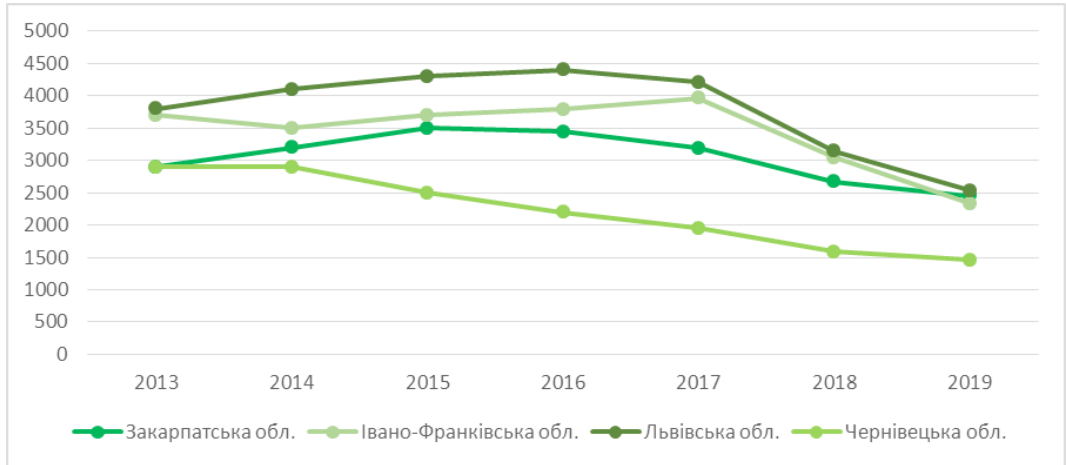

Рис. 3. Площа відтворення лісів підприємствами лісового господарства в Україні та областях Карпатського регіону, га

Джерело: побудовано авторами за даними [9-13].

цього показника, проте у 2019 р. відбувається максимальне його скорочення у всіх областях Карпатського регіону (крім Закарпаття, де значний спад відбувся трохи раніше – у 2018 р.). Порівняно з 2013 р. у 2015 р. в Україні загалом рентабельність збільшилась на 269,03%, але у 2019 р. порівняно з 2015 р. вона скоротилась на 53,96% і становила 19,2%. Серед областей Карпатського регіону на Закарпатті у 2019 р. була досягнута найвища рентабельність операційної діяльності підприємств лісового господарства – 8,5%.

Окрім аналізу результатів діяльності лісогосподарських підприємств України, потребує уваги також їх лісоохоронна діяльність (рис. 3).

До 2017 р. серед областей Карпатського регіону та України загалом спостерігаються незначні коливання в обсягах площ відтворення лісів. Протягом останніх двох аналізованих років має місце скорочення значення аналізованого показника. Це може здаватися негативною тенденцією розвитку галузі, але, відповідно до інформації, опублікованої в Публічному звіті державного агентства лісових ресурсів України за 2019 рік, починаючи з 2017 р. відбувається скорочення обсягів суцільних рубок лісу, що впливає на спад обсягів лісовідтворення. Це означає, що зменшення обсягів площ відтворення лісів відбувається через їх раціональніше використання та забезпечення природного поновлення [15].

Аналіз отриманих даних показав досить хороші результати діяльності лісогосподарських підприємств Карпатського регіону, зокрема Закарпаття. Варто наголосити, що етап облаштування лісового господарства вимагає значних зусиль, витрат і часу. Однак, незважаючи на труднощі, в Українських Карпатах були проведені експериментальні трансформаційні рубки, що проводяться на лісових насадженнях Львівської та Закарпатської областей. Уваги вартує підготовлений документ концептуальної основи впровадження наближеної

до природи системи лісового господарства, який описує об'єкт, принципи та процедури впровадження виборчої, близької до природи системи управління лісовим господарством.

Висновки. Лісовий сектор складається з ресурсів, видів діяльності та їхніх результатів, що взаємодіють між собою. Ця галузь пов'язана з діяльністю в інших секторах, з процесами, що відбуваються на національному рівні, та економічним, політичним і екологічним станом світу.

Лісове господарство України щороку розвивається та вдосконалюється, у діяльність упроваджуються передовий досвід розвинених країн, сучасні доробки вітчизняних та іноземних вчених. До основних завдань сьогодення щодо розвитку лісової сфери Карпатського регіону й держави загалом відносимо такі:

1. Сприяння подальшому зростанню лісистості в усіх областях Карпатського регіону як стратегічно важливого напрямку сталого розвитку галузі та її процвітання.
2. Забезпечення зростання дохідності лісогосподарських підприємств Закарпаття та Карпатського регіону шляхом реалізації рекреаційного напрямку лісокористування в регіоні.
3. Підвищення рентабельності операційної діяльності підприємств лісового господарства через зростання частки реалізації продукції з високою доданою вартістю; формування повного циклу виробництва та глибока переробка деревини (державна підтримка створення і розвитку на базі наявних підприємств, лісопереробних цехів, меблевих комплексів тощо).
4. Розширення повноважень лісогосподарських підприємств аналізованих областей щодо самостійного вибору стратегії розвитку відповідно до можливостей, характерних особливостей та унікальності кожного регіону з централізованим обласним підпорядкуванням.
5. Перегляд і розроблення нових нормативних документів ведення лісового господарства, ураховуючи передовий досвід розвинених країн і країн-сусідів.
6. Створення передумов для пріоритетного та економічно вигідного для лісогосподарських підприємств проведення рубок, застосування природоохоронних технологій заготівлі деревини, збереження лісового середовища та біорізноманіття, а також відтворення лісів переважно природним шляхом.
7. Підготовка відповідних навчальних і методичних посібників для студентів, викладачів, практиків; забезпечення відповідної фахової підготовки спеціалістів шляхом проведення семінарів, тренінгів тощо.

Способи реалізації цих тенденцій залежать від інституційних інновацій, розвитку ринку та політичних рішень, що відображають уподобання, стратегії та сили учасників політичної арени. Реалізація запропонованих заходів дозволить забезпечити сталість лісокористування в усіх регіонах держави, поліпшити якісний склад лісів, оптимізувати діяльність лісогосподарських підприємств країни, збільшити їхню дохідність та ефективність роботи. Подальшого розгляду та аналізу потребують інші показники ефективності діяльності підприємств Карпатського регіону і Закарпаття зокрема.

Список використаної літератури

1. Hengst-Ehrhart Y., Schraml U. Back to the Forest's future: Guiding principles of German forest stakeholders and their impact on the forestry sector. *Land Use Policy*. 2020. Vol. 94. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.landusepol.2020.104496>
2. Gane M. *Forest Strategy: Strategic Management and Sustainable Development for the Forest Sector*. Springer: Dordrecht, The Netherlands. 2007. URL: https://scholar.google.com/scholar_lookup?title=Forest+Strategy:+S

- trategic+Management+and+Sustainable+Development+for+the+Forest+Sector&author=Gane,+M.&publicati
on_year=2007
- Криницький Г., Третяк П. Стан лісів Українських Карпат, екологічні проблеми та перспективи. *Праці наукового товариства ім. Шевченка. Екологічний зб.: Екологічні проблеми Карпатського регіону*. 2003. Т. 11. С. 54-65.
 - Чернявський М. В., Соловій І. П., Генік Я. В., Каспрук О. І., Генік О. В., Мельникович М. П., Герасим Г. З., Савка В. Є. *Проблеми доступу місцевого населення до лісових ресурсів та незаконні рубки в лісах Карпат і Західного Полісся*: монографія / ред. М. В. Чернявський, І. П. Соловій, Я. В. Генік. Львів: Зелений Хрест, Ліра-Прес. 2011. 256 с.
 - State of the World's Forests*. Rome: FAO, 2009.
 - Nilsson S. *Changing Patterns of Supply – Illegal Logging*. Paper prepared for the meeting on Forest Governance and Trade Exploring Options, Clatham House, London, UK, 24 January 2007. URL: http://www.illegal-logging.info/uploads/Changing_patterns_of_supply_paper.pdf
 - Hetemäki L. Information and communication technology. *Forests and society – responding to global drivers of change. IUFRO World Series*. 2010. Vol. 25. Pp. 159-165.
 - The European Forest Sector Outlook Study II 2010-2030*. Geneva, 2011.
 - Лісове господарство України*. К.: ЕКО-інформ, 2009. 74 с.
 - Україна в цифрах, 2019*: стат. зб. Київ: Держ. служба статистики України, 2020. 46 с. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2020/zb/07/zb_Ukraine%20in%20figures_u.pdf
 - Пугінська В. В. Аналіз сучасного розвитку лісового господарства в Україні та перспективи його вдосконалення. *Бізнес-навігатор*. 2021. Вип. 1(62). С. 59-65. DOI: <https://doi.org/10.32847/business-navigator.62-9>
 - Інформація щодо лісистості України. *Державне агентство лісових ресурсів України*: сайт. 2020. URL: http://dklg.kmu.gov.ua/forest/control/uk/publish/article?art_id=195404&cat_id=32888
 - Державна служба статистики України*: сайт. 2020. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
 - Голова Держлісагентства розповів про стан лісової галузі за 2019 рік. *Державне агентство лісових ресурсів України*: сайт. 06.03.2020. URL: http://dklg.kmu.gov.ua/forest/control/uk/publish/article?art_id=207020&cat_id=32888
 - Публічний звіт державного агентства лісових ресурсів України за 2019 рік*. 43 с. URL: https://mepr.gov.ua/files/images/news_2020/26022020/ПУБЛІЧНИЙ%20ЗВІТ%20ДАЛРУ%203А%202019%20ПІК.pdf

References

- Hengst-Ehrhart, Y., & Schraml, U. (2020). Back to the Forest's future: Guiding principles of German forest stakeholders and their impact on the forestry sector. *Land Use Policy*, 94. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.landusepol.2020.104496>
- Gane, M. (2007). *Forest Strategy: Strategic Management and Sustainable Development for the Forest Sector*. Springer: Dordrecht, The Netherlands. Retrieved from https://scholar.google.com/scholar_lookup?title=Forest+Strategy:+Strategic+Management+and+Sustainable+Development+for+the+Forest+Sector&author=Gane,+M.&publication_year=2007
- Krynitskyi, H., & Tretyak, P. (2003). Stan lisiv Ukrayins'kykh Karpat, ekolohichni problemy ta perspektyvy [State of forests of the Ukrainian Carpathians, ecological problems and prospects]. In *Pratsi naukovohto tovarystva im. Shevchenka. Ekolohichnyy zb.: Ekolohichni problemy Karpats'koho rehionu [Proceedings of the Shevchenko scientific society. Ecological collection: Ecological problems of the Carpathian region]*: Vol. 11 (pp. 54-65). [in Ukrainian].
- Chernyavskyy, M. V., Soloviy, I. P., Henyk, Ya. V. (Eds.), Melnykovych, M. P., Herasym, H. Z., & Savka, V. Ye. (2011). *Problemy dostupu mistsevoho naseleण्या do lisovykh resursiv ta nezakonni rubky v lisakh Karpat i Zakhidnoho Polissya [Problems of local population access to forest resources and illegal logging in the forests of the Carpathians and Western Polissya]*. Lviv: Green Cross, League-Press. [in Ukrainian].
- State of the World's Forests (2009). Rome: FAO.
- Nilsson, S. (2007). *Changing Patterns of Supply – Illegal Logging. Paper prepared for the meeting on Forest Governance and Trade Exploring Options*, Clatham House, London, UK, 24 January 2007. Retrieved from http://www.illegal-logging.info/uploads/Changing_patterns_of_supply_paper.pdf
- Hetemäki, L. (2010). Information and communication technology. *Forests and society – responding to global drivers of change. IUFRO World Series*, 25, 159-165.
- The European Forest Sector Outlook Study II 2010-2030 (2011). Geneva.
- Lisove gospodarstvo Ukrainy [Forestry of Ukraine]* (2009). Kyiv: ECO-inform. [in Ukrainian].
- Ukrayina v tsyfrakh, 2019 [Ukraine in numbers, 2019]*: Statistical publication (2020). Kyiv: State Statistics Service of Ukraine. Retrieved from http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2020/zb/07/zb_Ukraine%20in%20figures_u.pdf [in Ukrainian].
- Puhinska, V. V. (2021). Analiz suchasnoho rozvytku lisovoho gospodarstva v Ukrayini ta perspektyvy yoho vdoskonalennya [Analysis of the modern development of forestry in Ukraine and prospects for its improvement]. *Biznes-navigator – Business navigator*, 1(62), 59-65. DOI: <https://doi.org/10.32847/business-navigator.62-9> [in Ukrainian].

12. Informatsiya shchodo lisystosti Ukrainy [Information on forest cover in Ukraine] (2020). *State Agency of Forest Resources of Ukraine*: Website. Retrieved from http://dklg.kmu.gov.ua/forest/control/uk/publish/article?art_id=195404&cat_id=32888 [in Ukrainian].
13. *State Statistics Service of Ukraine*: Website (2020). Retrieved from <http://www.ukrstat.gov.ua> [in Ukrainian].
14. Голова Держлісагентства розповів про стан лісової галузі за 2019 рік [The head of the State Forestry Agency spoke about the state of the forest industry in 2019] (2020, Mar 06). *State Agency of Forest Resources of Ukraine*: Website. Retrieved from http://dklg.kmu.gov.ua/forest/control/uk/publish/article?art_id=207020&cat_id=32888 [in Ukrainian].
15. *Publichnyy zvit derzhavnoho ahentstva lisovykh resursiv Ukrainy za 2019 rik [Public report of the State Agency of Forest Resources of Ukraine for 2019]* (2020). Retrieved from https://mepr.gov.ua/files/images/news_2020/26022020/ПУБЛІЧНИЙ%20ЗВІТ%20ДАЈРУ%203А%202019%20РІК.pdf [in Ukrainian].

Slava S. S., Puhinska V. V. Structural and dynamic trends in the development of the forest sector of the Zakarpatska oblast.

Forests play a key role in the economy and the ecology of any country. Ukraine is characterized by great forestry capacity. Today, the forests cover 17.7% (about 10.7 million hectares) of the 60.3 million hectares of the total area of Ukraine. Zakarpatska oblast is among the richest in forest resources not only in the Carpathian region, but also in the country as a whole. Within the Carpathian region, Zakarpatska oblast is characterized by high indicators of forest area, forest cover, and the share of forests against the national rates. The forest cover of the region is 51.5%. The oblast takes the leading place among all oblasts of Ukraine by the timber reserves and forest cover and is one of the first five oblasts by the area of the forest fund. Determining the development trends of forestry in Zakarpatska oblast and the Carpathian region as a whole will allow to better understand the current situation and possible ways to solve the main problems faced by the sector today, as well as the driving force for further growth. Based on the important role of forests in the future and the present and taking into account such important challenges as climate change and the emerging contradictory demands of society, understanding the dynamics of the sector is necessary to ensure further sustainable development of the forest industry not only in Zakarpatska oblast but also in Ukraine as a whole. The paper summarizes the main structural and dynamic trends in the development of the forestry sector of Zakarpatska oblast and proposes possible efficient solutions for the further development of the region. The paper also analyzes the trends of changes in the areas of forest reproduction by forestry enterprises in Ukraine and the oblasts of the Carpathian region. On the basis of the collected data the main objectives of the present development of the forestry sector of the Carpathian region and the state as a whole were identified, contributing to the optimization of forestry enterprises in Ukraine.

Keywords: forestry, features of the Carpathian forests, profitability of forestry enterprises, Zakarpatska oblast.

Слава Світлана Степанівна – кандидат економічних наук, доцент, професор кафедри економіки та підприємництва ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (e-mail: svitlana.slava@uzhnu.edu.ua, ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-3800-6868>).

Slava Svitlana Stepanivna – Ph.D. (Econ.), Assoc. Prof., Professor of the Department of economics and entrepreneurship of the Uzhhorod National University.

Пуґінська Владислава Владиславівна – аспірант кафедри економіки та підприємництва ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (e-mail: vladyslava.puhinska@uzhnu.edu.ua, ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7799-0792>).

Puhinska Vladyslava Vladyslavivna – Postgraduate of the Department of economics and entrepreneurship of the Uzhhorod National University.

Надійшло 19.04.2021 р.